

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конт. почт. шлюх. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Хісоча 5-00 год.
Червоні 15-00
Париж 30-00
Рік 60-00
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
Фр., Чехословаччини 30 ч. к.
— а усіх прочих краях по
750 гол.

Телеф. Редакції 229-41.
Друківні: 223-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

„Хочемо жити як нарід!...“

ПРОМОВА ГОЛОВИ У.П.Р. ПОСЛА В. МУДРОГО НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ СОІ
МУ 17. ЛЮТОГО 1936. Р.

Високий Соїме!

Вже при першому читанні обговорюваного
Бюджетного закону я підкреслю в своїй про-
мові з дня 6. грудня, що Українська Парламен-
тарна Репрезентація вийшла до цих законо-
дальних установ з метою конструктивної праці
і співпраці над великим історичним ділом нор-
малізації польсько-українських відносин у Поль-
щі. Я представив тоді мотиви цього нашого під-
ходу і зазначив, що для успішної реалізації на-
ших цілей у ділянці нормалізації польсько-
українських відносин не вистане лише сама до-
бра воля і найкращі заміри з нашого боку, бо
ли велика річ вимагає також належного зрозу-
міння і відповідної діяльності з польського бо-
ку, словом, що нормалізація польсько-україн-
ських відносин вимагає реальних вчинків.

Якже ця справа дійсно представляється?
Ми, Українська Парламентарна Репрезентація,
зробили за вісім місяців для цієї справи дуже
багато, ми йшли послідовно раз обраною до-
рогою, з переконанням і вірою, що виконуємо
наш обов'язок національний і громадський,
і що на терези історії вважимо діла великої ва-
рости і великого питомого тугару. З польсько-
го боку була в цих справах на нашому терені
спершу тиша, а потім розв'язалась ціла буря.
Львівська польська преса, спонукана невідомо
як, вже під час теперішньої сесії зареагувала
уже гостро на наші вчинки і пущила в рух ін-
триги, а навіть зв'язки, щоб лише насторожити
польське громадянство ворожо до нашої праці
над нормалізацією. Ця преса не оцінює
зовсім на висхідній дорозі, що ми сімою з тако-
ю і роботи. А наслідки були надсподівано
грозливі. Оце єдине молоді у Львові робила
спроби демонструвати проти українців, проти
їх політики і проти адекватного управління
українців на наших теренах. А в місцевій поль-
ській пресі далі били на алярі і мобілізували
опінію проти нас. Цілий той крик і гамір є не
лише нісенітницею, але й впливом шовіністич-
ного засліплення. Тимчасом фактичний стан
у терені такий, що як передтим не було — скажимо
для прикладу, — ні одного українця на відпові-
дальному становищі у державній адміністрації,
так нема ні одного й тепер. Як передтим вики-
дали з державної служби вчителів українців,
так викидають і тепер, як не приймали до служ-
би молодих учительських сил споміж кандида-
тів-українців, так, за малими винятками, не при-
ймають і тепер. Як вкорочували в урядах і в ор-
ганізації права української мови передтим, так
само вкорочують і тепер. Одним словом все є,
ж було, а в декотрих ділянках є навіть і гірше.
На нашому терені вихід з польського боку так
дуже не цікавився тим, щоб було інше і
краще, лиш навпаки: подекуди навіть й держав-
ні органи ставали на становищі гонимих, проголо-
шувалих львівською польською пресою, що
українцям нічого не належить і що треба мо-
білізуватися проти них. І тому не дивно, що
адміністрація почала впр. зникати українські
матеріали на Поділлі, щоб таким робом очи-
стити поле для шовіністичних організованих інших не-
українських мовчарських осередків.

Такі є факти. І досі вони були однією
життєвою відповіддю на нашу працю у напрям-
ку нормалізації польсько-українських відносин.
Ось чому в українському середовищі політи-
ки голоси сумніву в доцільність нашої політики
і вирізняють погляд, що як давніше, так і у
відродженій Річчипосполитій ніхто з польського
боку не брав поважно нормалізації польсько-
українських відносин, не бере і її не хоче. Оди-
нак тільки погляди промовляють дорогу для комуні-
стичної діяльності інших крайніх елементів.
Ясно, що не поділяємо становища наших нече-
ловеческих українських противників цієї справи.

емо, що не вважаючи на добру волю й охоту
найвідповідальніших польських чинників, що
й проваляють у напрямку справи поземля, у
терені діялося останніми часами щось зовсім
інше. І це є мінусом у нашому дотеперішньому
політичному білансі.

Ясно, що ми далекі від того, щоб когось
учити, як вести політику й на що у ній рахува-
ти. Однак і нам, як громадянам держави, вільно
висловлювати наші погляди на політику взагалі
та зокрема на українському вітанку.

Скажимо собі отверто, що польсько-українські
відносини донедавна були погані. Вони не ви-
ходили з нашої держави ні нам. На тілі тих
відносин, шораз гірше зарисовувались обрис
найближчої будучини. Ми робили й даліше
робимо багато, щоб ці відносини направити,
вирівняти і знормалізувати не лиш для тепе-
рішності, але й для майбутності, бо ми хо-
тіли відвернути від неї перспективи того трагі-
зму, який впроваджує довготривалої історії був зав-
жди глибоко вкорінений у відносинах цих обох
народів. Ми не робили цього виключно самі, це
велике діло ми здійснювали у зв'язку з відпові-
дальними чинниками з польського боку на про-
стих і нескладних умовах, щоб ми, україн-
ський нарід, могли користати з повноти загра-
нотавних нам як окремих національних оди-
нців прав. Як громадянин Річчипосполитої, що
виконують і хочуть виконати всі обов'язки су-
проти держави, маємо право вимагати і повно-
ти прав для власного національного життя, са-
вом, хочемо жити як нарід. І цього права нам
ніхто не може відібрати. У своїй промові з 6.
грудня 1935. р. в загальному назвав і вичи-
слив ті всі необхідні потреби нашого національ-
ного життя, які повинна держава задоволювати
не буду тут їх більше називати. Лише підкрес-
люю, що коли їх не задоволюється, то долю нор-
малізації польсько-українських відносин пере-
креслить само життя і в нашій історії мабуть
ніколи вже ця справа не буде поставлена з укра-
їнського боку з такою силою і переконанням.

Одинок ми не є і не хочемо бути песимістами.
І хоч досі у нашому політичному білансі не мо-
жемо похвалитись поважнішим вислідом, що
гарантував би зміну не краще, то проте сього-
дні ми мали змогу почути у промові п. прем'єра
Косціялковського слова, які дають нам надію,
що буде краще, що обов'язки праця над норма-
лізацією дасть позитивні для обох сторін ви-
слідки, зміцнить взаємне довіря і втворить ат-
мосферу річової співпраці. А саме п. прем'єр
сказав, що: „сьогоднішня свідомість зв'язку по-
ложень українського населення у Польщі з
корисною ситуацією держави буде поглиблю-
ватись у найширших масах у міру того, як його
дійсні потреби можна буде належно взяти під
увагу“.

Признаю, що п. прем'єр зрозумів духа си-
туації. Змагаємо до того, щоб наші дійсні по-
требні могли бути належно задоволені. І ко-
ли п. прем'єр дещо підкреслює, що уряд „про-
вадить всю добру волю у змаганні до заспокою-
вання“ тих потреб, то значить, що входимо вже
раз на правильну дорогу нормалізації польсько-
українських відносин. Заповідь такої дороги
передбачує реальні діла. Приймаємо це до відо-
мі і будемо змагати до того, щоб на цій до-
розі діяти до добрих та обопільно корисних
вислідів.

Найбільшим ворогом здорового родинного
життя є для народу шийки, які відлучують
батька від родини та рівночасно ослабля-
ють джерело прожитку. — (Я. Дуб.)

Українське Протишкочальне Товариство
„Відродження“.

Десятки тисяч нашого народу були у Гмінді
в часі світової війни. Тисячі зложили там свої
кости на вічний спочинок. —

Хто хоче познайомитись основно з пере-
живаннями українських виселенців у то-
му найбільшому таборі часу великої вій-
ни, той купить книжку

д-ра Василя Маковського
під наз.

„ГМІНД“

Книжка має 304 сторін друку і двоobarну
окладку та коштує тільки 2 злот., з поч-
товою пересилкою 2.50 злот.

Замовляти в Адміністрації „Діла“
Львів, Ринок 10.

Пошуканки виходу з господарської кризи.

Прага, лютий 1936.

Недавно відбувся у Відні перший нарада т.
зв. Палеоевропейської господарської централі, що
повстала минулого року з ініціатииви французь-
кого міністра хліборобства Рікарда. Завданням
цього централі є об'єднання європейського госпо-
дарства шляхом організування загального наку-
пу і продажу хліборобських та промислових про-
дуктів.

Палеоевропейська господарська централі на-
магає до континентальної господарської само-
вистарцальності, тому не є звернена проти вели-
ких господарських палеоевропейських осередків
Вона має лише критично дійсно поміч дієсно під-
тримати європейському господарству.

Головною точкою наради було випрацювання
світлого господарського плану Європи — чогось
в роді світової паталітки.

З цілих цих назвичайно цікавих нарад пре-
феруюмо лише те, що може мати якийсь вплив і
на наш господарством, а тому повинно заціка-
вити й наших читачів, бо це в першу чергу стан-
ня т. зв. розподілу надлишків обіжів в Європі.
Конференція визначила, що беручи Європу в ці-
лому, „недостатє й річно 110 мільонів сотнаріх
шпеліці, а — розкладаючи детально поодинокі
європейські краї — виходить, що є в Європі ці-
лий ряд держав, як впр. Польща, Югославія, Ру-
мунія, Болгарія, Мадарщина та Литва, які мають
надлишки шпеліці й мусять її вивозити. Річ у
тім, щоб організувати розподіл цього вивозу.
Всі дотеперішні аусидки: преференції для госпо-
дарських продуктів, регіональні пільги, римські
пакт і т. п. не дали баланового успіху. (Міжнарод-
ної регіональної ідеї не можна було досі зреалі-
зувати з цього політичних причин.). Може цього
півби досягнути лише саме ця палеоевропейська
господарська централі. Її завданням буде салду-
вати за розвитком величини посівних площ та
за хитанням урожаїв. Шораз зростає вимога й
довозу, то ця централі буде не лише встановлювати
ного обсяг, але і його настрійки. Вона буде теж
контролювати ціни і застосування обіжів. Зате
а обсягу діяльності централі будуть виключені
торговельно-політичні, фінансові чи комерційні
посередництва в торгівлі обіжками. Це має бути
завданням іншої централі. До неї мають належати
заступники поодиноких держав, а її завдан-
ням буде якраз політичне й фінансове посеред-
ництво в європейській обіжковій торгівлі...“

Крім цього віденська палеоевропейська госпо-
дарська конференція рішила скликати до Відні
на вересень ц. р. палеоевропейський хліборобський
конгрес. Конгрес буде складатися з двох частин.
В одній, в якій візьмуть участь міжнародні ена-
ції, будуть вирішувати питання головних напрям-
них палеоевропейського хліборобського господар-
ства, а в другій будуть розв'язувати питання окремих країн.

для поширення і поглиблення ідей цього господарства. Статистичний матеріал для цього конгресу мають зібрати шляхом аякотних звітів в поодиноких державах.

Поруч з цими паєвропейськими хліборобсько-господарськими питаннями відігравала конференція займалася тож — так мовити — важкими питаннями, яких вирішення мало би бути першим етапом до одвінення цілого паєвропейського шляху. І так займалася вона головно питаннями і дистрибуції господарських продуктів в падунайських державах. Мова йшла головне про координацію господарських точок паків Малої і Балканської Атланти з т. зв. римським пактом. Хоч дебата над цим питанням велася в дуже добром настрою під вражінням недавньої з'їзти австрійського канцлера д-ра Шумпфига у Празі, то все таки якихось конкретних вислідів

вона покищо не дала. Змітний був лише план організації господарської співпраці падунайських держав, поданий малярським делегатом Гантоном. Згідно з цим його планом шість падунайських держав мало би творити дужий господарський союз поза системою найвищих привілеїв. Цей союз творив би тісне об'єднання на полі хліборобсько-господарської співпраці. Рівномірно з цим планом теж співпраці і на полі промислового господарства. На думку Гантона до цієї співпраці цих падунайських держав треба було б пригнати ще Польщу і Німеччину.

Вся конференція була ще одною спробою найти вихід з ситуації, в якій виходу опраді не видно. Можна теж опраді сумніватися, чи й та конференція вплине на аягнішення шаленої господарської кризи в усій Європі.

М—и.

Змаги в Ga-Pa.

(IV. Олімпійські Зимові Змагання).

ЛЕЩЕТНА ІЗДА НА 18 КМ.

Гармш-Партенкірхен, 12. лютого.

„Грог, горяче кава! — кликав хлопець, що асовив алюмінієву коробку, завішену на грудях. „Не тепер! Нині таке приємне тепло“ — відповідалась до нього старша дама, усміхаючись.

Хлопець пішов. Видці збирались. Перед самим Олімпійським Домом сиділи гості на дворі. Серед світу з легкого приморозку шили наву. Волки від „робітничого полку“ з лопатор, напштою на лівім рукаві, в олімпійських одностроях востромаловали у світ червоної прапориці, щоб вианачити шлях для лещетарів. Судді в червонобілих оповосках входили і виходили з дерев'яної бараки, поставленої посередній стадіону. По однім боці цього будиночку розпята була па двох зручках олімпійська прапориця в білому „шарі“. З другого боку стояла така сама барака, але з червоного полотна, в надписом „Шль“. Довкола будиночку збирались лещетарі, які переглядали свої лещети. Деякі ввійшли під горб і пробували короткі вїзди.

Повітря чисте, свіже, лагідне. Мороз останніх двох днів уступив. Сонце добувалося крізь мряку, квітче крізь муслинову окуну. гори зникли за ясно-фіолетними туманами, лише гора по лівім боці, де кічилось містечко Партенкірхен, дивилася ясно на людей у стадіоні. Канадійські лещетарі прохажувались у білих плащах з чорними і червоними прикрісками. Отаренська дама прийшла із своєю молодшою товаришкою між видців і постояла під носом мальовидної оркестри, що грала перед „Олімпійським Домом“ марша.

З голосників відозвався особливий баритон, який нам був знайомий уже з попередніх змагань, голос явоч ясно, чисто, без якого щелесту, який стрічаємо в граммофонах. Панував над цілою великою площею і кермував нашими очима і нашою увагою. Його чути було напевно в гостиницях і в клубах та приватних домах, так, що всі могли ухом слідити за ходом змагань. Ми, глядачі, на стовпцях стадіону слідили ці змагання також очима.

„Позір! Позір! У трьох хвилинах зачинають ся перегони лещетарів па просторі 18 кілометрів. Прому учасників бігу привітати до бігу. Порядком означений жеребом. До нинішніх перегонів дія 12. П. аголосилось 116 лещетарів від 23 народів. Старт зачинається від синіх воріт у стадіоні і йде ліворуч горбками до місцевості Кальтенбруннен, задовж залізничного шляху. По 3-ім кілометрі треба скрутити вправо аж до 9-го кілометра. Приходять кілями ярів, які дають нагоду до вїздів і аїздів. Що пів минути має відїзти оди лещетар. Вертають понад горб у стадіон до червоних воріт з надписом „Шль“. Час вїзду і приїзду зазначує аїдповідний прилад, при вїзді від синьої брами і при вїзді через червону браму. Неоди, що півніше вїзде, буде мати коротший час, ніж той, що вїзде скоріше“.

Лещетарі відїзжали оди за одим саме попри прило, де було мое місце 303, близьок В з жовтою барвою. В 54 мінутах вїздало з синьої брами 116 лещетарів.

Німеччина, Югославія, Австрія, Фінляндія, Швейцарія, Швеція, поставили по 8 лещетарів, Америка, Польща, Норвегія, Чехословаччина по 6, Італія, Японія, Латвія, Болгарія по 5, Еспанія, Канада, Франція, Туреччина по 4, Румунія 3, Малярщина, Британія по 2, Греція і Естонія по 1 (одному).

Всі вони переїздили попри наші судження, па яких шість кроків відїзді, так, що ми могли слідити докладно їх лица, далеві від усміху, понаху, напружені, ршучі. Перед кожним з них стояло понад 100 судейських, а якими мали бона-

тись силою волі, швотрою думки, витривалістю ніг, містотою легень, пружністю серця, жилавістю рамен, які двома цівками свіріляли роєнім віг, — та гостротою очей, що оцінюють швоту перешону, кожний горб, кожду яруту і вишукують найкоротшу дорогу. 23 народи сулерничали, хто з них жилавіший. Це були люди між 20-им і 30-им роком, м'якості і л'яві. Зараз від синьої брами пускались вони в повім розмахом на шлях. Лещета були для них санками, па яких мали просанкуватися 18 кілометрів і оситнути аякнайкоротший час.

Голосник мовчів. Лещетарі відїздили. Майже кожний наряд мав свій окремий одяг. Німці темний одяг, темні панчохи; югославини — біла куртка, яовоброзові штани, білі панчохи; Італійці — темно-синя куртка, чорні, довгі штани; японці — зелена куртка, яовоброзові штани, білі панчохи; швайцарці — цілий одяг білий; американці — цілий одяг ясно-сірий з білим пояском; лотини — біла куртка, темно-сірі штани, білі панчохи; британці — цілий одяг синій, жовті панчохи; французи — цілий одяг сірий, білі панчохи; естонці — цілий одяг ясно-білий, штани довгі; норвежці — яовосірий одяг; шведи — цілком білий одяг, довгі штани; фінляндці — свия куртка, чорні довгі штани; чехословачки — темнобронзовий одяг.

На лівім рукаві виштий був горб держави. Це було так у 14 народів. Інші лещетарі були одиті відповісно до свого особистого смаку, аякостайності одягу аїльшше повагу і красу виступу.

Вони ввійшли червою, як зазначено у програмі, а кожний з них мав на грудях і на плечах жовте полотно з червоним числом. Виходили точно за своїми числами 1—116. Волки замкнули більшою вїздовою ворота.

За мною стояли цілі і панове що говорили по норвежськи — гляділи в програму, де були списані імена лещетарів, які пустились в дорогу по горбах і дебр'ях. Світ депо м'який, повітря може за тепло. Лещетар не боїться холоду. Він пермагає мороз, коли лише має легкі і добре аякросні лещети, аїдповідні черевники і добре в'язання, яке не гнече а держить лещета швотю при собі. Передїмною стояв паночка в курті, скровній на ескімоський лад. На ногах мала тяжкі лещетні черевники, які тепер скрізь у моді, аявть у людей які не мають лещетів.

З голосника залунав мужеський хор, що співав якусь воїнську походову пісню:

„Як вігчина покличе, підемо всі у біг“...

Вкінці відозвався наш аякзайомий баритон. „Позір! Позір! Там поза стадіоном розгорілась боротьба 23 народів. Кожний хоче аюбути для себе аїнець перемоги. Моє місце получене телефонічно з 4-ма точками на шляху перегонів. Це а перевірі точки, через які має перейти кожний лещетар. Перевірна точка по 6-ім кілометрі повідомляє, що найшвидший а, з числом 59, Гаген, норвежець, другий Менарді, Італієць ч. 27, за ними йдуть: фінець Нікунен, ч. 43, німець Моц, ч. 45, чехословач Міг'ляк, ч. 44, Італієць Демец, ч. 48. Всі вони знаменито держаться“.

„Позір! Позір! Перевірна точка на кілометрі 11, де а дуже стрімка убіч, повідомляє, що там наспів фінець Гумбольд, ч. 24, швайцарець Фрайбурггаєр, ч. 8, Італієць Генарді, ч. 4.

Перевірна точка по 6-ім кілометрі аголосить, що найскоріше їде Гаген, норвежець, ч. 59, за ним фінець Нурмеля, ч. 62.

Четверта перевірна точка по 14 кілометрі дає аїзв'єсту, що попри неї перейшли фінець Бог-тер, ч. 1, в годині 11.10, за ним Італієць Герарді, ч. 4, югославини Якопич, ч. 2, аякзайомий Босіо,

ч. 6, норвежець Роєн, ч. 19, чехословачк Вран, ч. 81, швед Ліндгрєн, ч. 20“.

Баритон аякзайомий. На горбі, перед самим олімпійським вогнем нааібралось багато глядачів. Отоять там школярі у червоних, аякзайомих шалочках. Втер тягне від заходу і вогонь плає в напрямі гір, вїзди мають показатись аякзайомі.

Зпова горба, попри олімпійське полум'я аказались темно-сині статі Італіяні Герарді, ч. 4. Вїздить у червоні ворота в годині 11.30.

Хоча він перший у стадіоні, то ще не аякзайомий хто має найкоротший час переїзду. Може тїе, хто півніше аїзїзів, але скоріше їзав.

Глядачі апокінні; не кричать, але аякзайомий.

На горбі показується ясно-сірий норвежець Роєн, ч. 19, за ним ясно-бронзовий югославини Якопич, ч. 2. Пригнать волки і пригнать волки аїзїзять з горба па стадіон в червоні ворота. На стадіоні усталений філмовий прилад, який посуває трьох людей по шинах, па яких їзотріє. Коли лещетар надїздить до ціли посують помітний філмовий прилад і двох людей у білих аякзайомих. Баритон аголосить лише на швайцарці. Віл подає дальше аїзїзів па шляху перегонів.

„Перевірна точка по 14 кілометрі повідомляє, що попри неї перейшли: естонієць Крассон, ч. 17, американець Перроу, ч. 9, француз Кюмен, ч. 16, чехословач Ляр, ч. 23, румун Ковач, ч. 3, фінець Валмонен, ч. 22. Число 20, швед Ліндгрєн перебіг швайцарця Фрайбурггаєра ч. 8“.

Голосник подає аїзїзів а перевірни точки і глядачі мають аїзїзів, як лещетарі аїзїзять і аїзїзють перетануть. З голосника чути також тїе рбїтає у стадіон. Вїзять чоловіка, що вїзть і тїе пояснення про нього, бо ці аовосерія аїзїзїри тїеюю усім, що мають у себе дома радіо.

Голосник каже: „Саме до ціли прибув: кмець Гумбольд, ч. 24, фінець Валмонен, ч. 22, румун Ковач, ч. 3, канадієць Мобретен, ч. 15, британець Легард, ч. 14, югославини Кіан, ч. 2, поляк Орлович, ч. 35, японець Сехідо, ч. 3, Саме з горба аїзїзть швед Лярдсон, ч. 93, унав, встає поволі; може цей пересерт аїзїзуть перемогу. Одиак побачимо, хто буде мати аїзїзний час“.

Між обома лещетними скічнями стоить п'ятьох воляків, які усталють табличі з часом, аякзайомий кожний лещетар аїзїзгає. Вони дістали час телефоном з бараку посередній стадіону. Читаю час шведа Лярдсона: 1 година 14 мінут 3 секунд. Показалось на кінці, що це був найкоротший час. Швед Лярдсон аюбув для Швеції золоту олімпійську медаль.

Голосник аголошував кожного лещетаря, що переїздив на ціл. Були такі, що не доїхали. Естонієць Міллан, ч. 11, прийшов до стадіону з лещетами на плечах, останній приїзав турок Севкет, ч. 61, в годині 12.35.

На високій чорній табличі аякзайомий запис час девяти найліпших лещетарів: швед Лярсон 1 год. 14 мін. 38 сек. Норвежець Гаген 1 г. 15 м. 33 с. Швед Ліндгрєн 1 г. 16 м. 59 с. Швед Матсбо 1 г. 17 м. 02 с. Норвежець Гюфобакер 1 г. 17 м. 37 с. Норвежець Роєн 1 г. 18 м. 01 с. Норвежець Рустадстуген 1 г. 18 м. 13 с. Фінець Нурмеля 1 г. 18 м. 20 с. Швед Герблад 1 г. 18 м. 55 с. Перший дістане золоту медаль, другий срібну, третій бронзову. Скандинавські народи показались найвитриваліші і найаїзїзніші з лещетарів Ізді.

Стадіон ставав порожній. Судді аїзїзди, лещетарі аїзїзали, аїзїзді подались на обід а гостиницях.

Пополудні оголошені стрічі в гайках: Канада — Малярщина; Чехословаччина — Швеція, Німеччина — Британія; Америка — Австрія. Всі стрічі відбудуться на т. зв. „Ледяній стадіоні“ при головній залізничній аїзїзці. Про гайку ще напишу.

Іван Боберський.

РЕВОЛЮЦІЯ У ПАРАГВАЮ.

ПОВСТАНЦІ ПАНАМИ СИТУАЦІЯ.

БУЕНОС АЙРЕС, 18. 2. ПАТ. Вчора аїзїзла у Парагваю революція. Президент республіки Аяля аїзїз зі столиці, міністр закордонних справ Люїс Аріарта повстанці уаякзайомий. Революція спрямована проти режіму през. Аяля, ачалася у полку полк. См'та, до якого прилучилися 3 інші. Вірні урядові війська боронилися а який час під командою генерала Естїфрїа переможия у війні за Чако, та небавом аїзїзділися повстанцями. У столиці краю Аярсїон і в краю скінчилися аїзїзні бої — тепер там панує спокій, комуністичні приверсени. Провід революції аїзїзав полк. Фоланко. Ситуація аїзїзували повстанці.

Зміна аялеса і зод. Можна прислати листи аїзїзні аїзїзнями.

Перемога лівиці в еспанських виборах.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. На основі даних з вчорашнього дня „людовий фронт“ матиме абсолютну більшість у нових кортесах. Ліві партії мали до цього часу 110 мандатів, тепер збільшиться до 220. Вулицями Мадриду переходять демонстрації, які допомагають відлякати влади соціалістичні та комуністичні політичні виступи. Ліва преса висловлює задоволення та переконання, що еспанська республіка входить на шлях ладу. В аудиторіях кортесів припускають, що провідник республіканської унії Мартінез Барріо створить уряд лівої коаліції.

СТАН ОБЛОГИ.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. У місті оголосили винятковий стан та привернули пресову цензуру. Журналіст Кальдерон Фонтес, що вже кілька разів був шефом цензури, обрав цю функцію і тепер

ВТІКАЧІ.

ГІБРАЛЬТАР, 18. 2. ПАТ. На вістку про перемізу лівиці сховалося на британській території понад 100 еспанців, між ними Вакеро, міністер внутрішніх справ у кабінеті Леру. Дарма, що всі готелі переповнені, сподіються нових втікачів.

БУНТИ ВЯЗНІВ.

ВАЛЕНСІЯ, 18. 2. ПАТ. На вістку про перемогу „людового фронту“ в'язні з Сан Мігуель-льос Реес (5 кілометрів від Валенсії) збунтувалися та розстріляли кількох ключників. Прийшло до стрілянини: 5 в'язнів важко ранених, 2 легших. Коли в'язні стали гіршими ситуації, губернатор провівші вислав до в'язниці військо зі скорострілками, що здало бунт.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. У Картагені (провінція Мурсія) збунтувалися члени колишнього каталонського союзу, засуджені за участь у революційному русі в жовтні 1934. В'язні збили одіаго ключника, а двох зв'язали та підпалили сім'яки. В'язницю окружило військо зі скорострілками.

ОПОРОЖНЮЮТЬСЯ В'ЯЗНИЦІ.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. Прем'єр Вальдес-Ріалес ухвалив звільнити політичних в'язнів та дозволити політичним емігрантам вернутись до краю. Найвищий суд признав деяке збільшення в'язничного правилика для кількох соціалістичних в'язнів, що їх тепер вибрали до кортесів.

МАНІФЕСТАЦІЇ.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. Вчора зорганізувався похід, що зі співом „Інтернаціоналу“ та вигуками „Нехай живе республіка“ перейшов крізь середмістя, опісля пішов під в'язницю та домагався звільнення в'язнів. Військо задержало маніфестантів, що почали стріляти; тоді військо заатакувало юрбу і 6 осіб важко ранило; з них 2 померли. В Сарагосі влада заборонила маніфестацію за звільненням політичних в'язнів; по місті ходять стежі громадянської гвардії.

СТАНОВИЩЕ ПРАВИЦІ.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. Провідник католиків Хіль Роблес заявив, що співпрацював би з урядом правого центру. Монархісти могли б у такому уряді взяти участь, якщо на необмежений час погодяться з існуючим устроєм.

Червоних можна перемогти суспільною справедливістю.

НЬО ЙОРК, 30. січня. (Вл. кор.) Католицька церква є сьогодні найбільшою міжнародною установою для подолання комунізму — оттаку думку висловив о. Едмунд Д. Волш із католицького університету у Вашингтоні. Він приїхав до Нью Йорку на наукову дискусію над тим, яку відповідь мають дати католики комунізмові. Ця дискусія відбулася в готелі „Камодор“ за починком організації католицьких студентів університету Фордхем. В дискусії брали участь: президент університету Фордхем о. Альфонс Гоген, співробітник тижневика „Америка“ о. Іван Ліфарджі, редактор журналу „Католицький Світ“ о. Джеймс Гілліс, представник міжнародної правничої спілки Реймунд Райс і проф. Артур Клейдон з Фордхем.

О. Волш зазначив, що спротив християнства проти комунізму ще не одобрив без застережень капіталізм. Капіталізм має багато злих сторінок, що їх треба напружити думки європейців після Ліви XII і північній ХІ. До повстання цієї спо-

Паста до зубів

Лискуcho-білі зуби

Відкриття посмертної вистави

ОЛ. НОВАКІВСЬКОГО.

16-го ч. м. у залах Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка відкрили заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва посмертну виставу праць О. Новаківського. Пять саль і передпокої вивисили образи покійного мистця, уложені в хронологічному порядку. Не входять сюди всі, що належать до приватних збірок. В одній саль розміщені всі шпаци до великого образу Мадонни і сам той образ, нарисований олівцем, що був призначений до катедри св. Юра. На превеликий жаль, передчасна смерть не дозволила мистцеві його викінчити. Скільки ж гостей, що прибули на відкриття, вживає найкраще на велике зацікавлення такою виставою настільки великого мистця, що вмер у розквіті своїх творчих сил.

Виставу відкрив короткою промовою проф. д-р В. Залозецький, що характеризував загальну творчість О. Новаківського, яка у першій до-

бі була поглинена та радісна, у другій, після втрати його дружини, що була його Музою, перейшла у стонуваний берви, з відтінком меланхолії. Вживаючи загальноприйнятих термінів можна би ці два періоди творчості мистця назвати з погляду чисто мистецьких засобів переходом від натуралізму до експресіонізму. Про великий удар, який зустрічав громадянство, коли змирає великий мистець, можна би сказати те саме, що сказав Гете про катастрофу Геркулесу і Помпеї, яка водночас причинилася до того, що відкрила людям очі на залишені скорби після руїни.

Після того д-р Залозецький запросив гостей до оглядин багатогранної вистави (всіх експонатів 364).

Вистава буде отворена цілий місяць. Добре виданий каталог дозволяє орієнтуватись у ній навіть літхам.

Закон про неутральність перед американським парламентом.

НЬО ЙОРК, 18. 2. ПАТ. Палата репрезентативів рішила продовжити до 1. травня 1937. обов'язуючий дотепер закон про неутральність Злучених Держав; сьогодні розглядатиме його сенат. Згаданий закон забороняє вивозити зброю до воюючих держав та давати їм кредит більший, як за мирних часів; не відноситься він до американських республік, що були жертвою заморського наїзду. Інший проект, що давав би

президентові держави право обмежити висоту вивозу до воюючих держав до довоєнного стану, перепав.

АРГЕНТИНА ПРИНЯЛА ПРЕДЛОЖЕННЯ РУЗВЕЛЬТА.

БУЕНОС-АЙРЕС, 18. 2. ПАТ. Уряд прийняв запрошення президента Злучених Держав Рузвельта на всеамериканську мирну конференцію.

Програма вистав у Берліні на 1936 рік.

(Власна кореспонденція з Берліна).

Виставовий уряд у Берліні закінчив 1935-ий рік великим культурним та економічним успіхом. У 163 виставових днях відвідало вистави 3,190,000 осіб. Число відвідувачів деяких вистав, як „Міжнародної автомобільно-мотоциклетової вистави“ „Чудо життя“ й ін., майже подвоїлося. Тому зохочений цим успіхом виставовий уряд намітив велику програму на 1936-ий рік, у якій призначено улаштувати 9 великих вистав.

Цей цикл розпочав вже вистава „Зелений Тиждень“ (Грін Вохе), яка тривала до 2 лютого й була присвячена головно хліборобським справам. У зв'язку з цією виставою були й ін. улаштовані вистави расових пісн і дробу.

Від 15. лютого до 14. березня триватиме величезна „Міжнародна автомобільно-мотоциклетова вистава“, що як сам назволок каже, буде присвячена артові німецького автомобільного промислу. Про більший її обсяг свідчить те, що виставовий простір буде збільшений на дев'ять нових виставових галь.

У часі від 14. до 22 березня буде улаштована „вистава воляного спорту“.

Частиною зряду громад (Гемайндеконгрес), що відбудеться під покровом А. Гітлера, буде „вистава німецьких громад“. Вона намічена в часі від 6. до 21. червня та прибере дещо інтернаціональний характер. Побіч 50,000 німецьких громад буде тут заступлених коло сорока громад не-німецьких культурних держав.

Духовні основи та практичні подвиги націонал-соціалістичної Німеччини представить вистава „Німецьчина“, яка триватиме від 18. липня до 16. серпня. Стоятиме вона у зв'язку з XI. Олімпіадою, що відбудеться в Берліні. Німецькі краєвиди, німецька народність і німецька творчість творитимуть тотальний образ вистави. Вона покаже чужинцям мету націонал-соціалізму та її здійснення на всіх ділянках німецького життя.

З Олімпіадою буде зв'язана ще тісніше вистава „Олімпійського мистецтва“, яка буде улаштована від 15. липня до 16. серпня. Це буде рід мистецького змагу, де візьмуть участь мистці на полі малювання, архітектури, графіки, різьбярства, музики та літератури.

По цій виставі піде „велика німецька радіо-ва вистава“, що відбудеться в часі від 28. серпня до 6. вересня.

Цьогорічну програму закінчать ще вистави: „річна вистава споживчого промислу“ (5. до 9. жовтня) та „німецька різдвяна вистава“ (у грудні).

За знігнення цін різних виробів.

155 ТИСЯЧ ЕМЕРИТІВ
Генеральна дискусія в соймі.

По промові прем. Косцялковського, яку ми подали вчора, над преліминарем бюджету почалася генеральна дискусія. У понеділок промовіла 23 послів, між ними посол В. Мудрий. Бував також текст промови голови Української Парламентарної Репрезентації подаємо на першій сторінці. Дискусії прислухувалися весь час прем. Косцялковський, віцепрем. Квітковський, міністер внутрішніх справ Рачкевич і міністер промислу та торгівлі ген. Гурецький.

У дискусії першим промовляв пос. ген. Желіговський. Він спинився над тяжким господарським положенням, підкреслюючи, що Польща, замість шадити, розбудувала високу свою життєву ступінь. Слід зайнятися селом та знизити ціни на пшеницю, цукор, нафту, залізо, сіль і вугілля. Дотеперішні обниження цін не викликали майже ніякого враження.

Пос. Новак говорив про армію і про необхідність створити нову політичну партію з означеною політичною, суспільною і господарською програмою.

Після полеміки пос. Стажака з віцемарш. Мелішевським пос. Зубрицький говорив, що промисловці обнижують платні робітникам на 20 до 30 відсотків і редукують робітників.

Пос. Гуттен-Чапський говорив про надмірний розвиток бюрократизму. На платні державних урядовців, яких у 1935-36 було з професій-

ними військовими 482.000 осіб, видано з державного бюджету 1.160.000.000 зол. Число урядовців зростає далі. Одночасно зростає теж число емеритів, яких в 1931 р. було 100.000, а в 1935 р. уже аж 155.000. Без вирішення справи урядовців та емеритів годі ждати поправки положення.

Пос. Каміньський критикував польський промисел, який нічого не зробив, щоб здобути внутрішній ринок, звертаючи цілу свою увагу на закордонний ринок і на допомогу держави.

По промові В. Мудрого пос. Пелчинська говорила про справи національних меншин. До найважливіших завдань зачислила комасаційну і меліоративну акцію, розбудову шкіл та доповнення карловатих сільських господарств. Адміністраційна влада повинна взяти під увагу, що громадяни говорять кількома мовами і належать до різних віросповідань. Адміністраційною владою може керувати строга, але розумна і справедлива рука. Всімі школами адміністраційної влади, головною супроти громадян, які говорять іншою мовою, слід випалити білим залізом.

Пос. Зомерштайн жалувался, що влада за мало бореться з расовим і господарським антисемітизмом. Обговорив теж події у львівській політехніці і справу ритуального убийства тварин. По промові пос. Мроза і висловленнях прем. Косцялковського послі зголошували інтерпеляції. Після того маршад замкнув загальну дискусію над бюджетом.

Перед новим політичним процесом у Луцьку.

У вівторок 26. лютого ц. р. лічаться у Луцьку новий процес проти 5 молодих українців з сіл Жидичина і Ківерців та Луцька. На лаві підсудних засудили: *Богдан Шульга*, ур. 28. вересня 1918. р. з Луцька, *Тимофій Терпіль*, ур. 22. січня 1907. р., *Кушнірук Ліда*, ур. 8. березня 1912. р., *Зіна Бахова*, ур. 29. червня 1919. р. — усі з Жидичина та *Ігор Корнелюк*, ур. в 1911. р. з Ківерців. Крім останнього всі підсудні перебувають у в'язниці від 7. листопада 1935. р. Прокуратор окружного суду в Луцьку обвинувачує всіх підсудних за «вчинення державної зради ві ст. 97. § 1. у зв'язку зі ст. 93. § 1. 1. 2. п. а.», а саме: за приналежність до ОУН, поширювання нелегальної літератури та організування тайних сходів, за співучасть у протиправній саботажній акції, за співучасть в убивстві о. П. Пятаченка, за співучасть у приготуванні атентату на волинського воєводу Г. Ю-

аофського і т. п. Зокрема Е. Шульгу прокуратор обвинувачує в тому, що від половини 1933. р. був провідником української шкільної молоді в українській гімназії в Луцьку і провідником організації «Юнак», а від половини 1935. р. повітовим командантом ОУН в Луцьку. Цей процес тісно пов'язаний з процесом Шваца і товаришів, яких засудили 4. грудня 1935. р. за співучасть у вбивстві о. Пятаченка та з процесом О. Куца, засудженого 22. січня ц. р. за приготування атентату на воєводу Юзефського. Всі ці обвинувачення побудовані на зізнаннях агентів слідчої поліції та на вісках конфідентів.

Підсудного Е. Шульгу боронитиме д-р От. Шухевич зі Львова, підсудну З. Бахову адво. Голубинський, підс. Терпіля адво. Степура обидва з Луцька.

Большевицькі консулі покидають Манджурію.

ТОКІО, 18. 2. ПАТ. Уряд СРСР повідомив манджурський уряд через генеральний консулят у Харбіні, що знімає у Манджурії 4 консуляти (на всіх 5); зарозом домагається, щоб Манджурія звільнювала половину своїх консулятів у СРСР.

МОЖЛИВІСТЬ ЯПОНСЬКОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ У КИТАЮ.

ПЕКИН, 18. 2. ПАТ. Ген. Доїгара познайомив представників закордонної преси з японськими планами у Північному Китаю. Про збройну навазю Японія не думає, а залогом скріпила лише, щоб боронити інтереси японських громадян. Ген. Доїгара виступає не як дипломатичний представник, лише як один із дорадників, яких домагається провінціоальна влада Північного Китаю. Ген. Доїгара уважно слідує за

комуністичною діяльністю у Північному Китаю та припускає, що у майбутньому вона буде причиною інтервенції. Напруження з СРСР вважає хвищевим.

РОЗМОВА ЛІТВИНОВА З ЯПОНСЬКИМ АМБАСАДОРОМ.

ПАРИЖ, 18. 2. ПАТ. Азас подає чутку, що кружляє у поліформованих кругах Москви, про довшу розмову між Литвиновим і японським амбасадором Ота. Кажуть, що дійшли вони вже до порозуміння догично утворення мішаної арбітражної комісії для ліквідації граничних інцидентів. Питання японсько-совітського пакту не нападати залишається у завішанні. Перед заключенням договору, що поклав би кінець напруженню між обома великодержавами, годі сподіватися візиту Литвінова до Токіо.

Мексиканські католики бороняться.

МЕКСИКО СІТІ, 30. січня. Архиепископ Мексика, Паскал Діла, оголосив отвертий лист до президента Лазара Герреро з проханням віддати католикам церкви, заборані урядом в 1914. р., щоб запобігти протирелігійній пропаганді. Архиепископ подає такі аргументи: Комуністам дозволено отверто пропагувати проти релігії і релігійних шкіл, а католикам вільно поучати вірних людей лише в церквах, які кожною хвилиною може забрати держава. Уряд хоче виконати нове

покоління без релігії, як це сказано в урядових документах і деклараціях. Релігійних практик не вільно відчувати навіть по домах чи церквах; церква в деяких провінціях цілком позамована, бо заборонені; число священників таке мале, що нема кому учить людей релігії; закон не гарантує навіть права вживати церква. Лист до президента був висланий ще 23-го листопада м. р., але оголошено його щойно тепер.

АС УКРАЇНСЬКА
МЕХАНІЧНА ПЕКАРНЯ
продає свої найкращі печива
по конкурентній ціні.
ЖАДАЙТЕ ВСЮДІ!
5/10, 1-4 Львів, вул. Сапінга 83. Тел. 27-34.

3 організаційного руху.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА В БУСЬКУ.

Дня 3. ц. м. відбулася політична нарада Бузеччини. Народа викликала зацікавлення селянства, чого доказом є факт, що на нараду прибув посол Володимир Кузьмич, який виступив з політичним рефератом. Після обох рефератів забирали в дискусію головні питання промови. Дискусія викликала велике зацікавлення широким селянським масовим рухом. Після обох рефератів забирали в дискусію головні питання промови. Дискусія викликала велике зацікавлення широким селянським масовим рухом. Після обох рефератів забирали в дискусію головні питання промови. Дискусія викликала велике зацікавлення широким селянським масовим рухом.

Для характеристики подаємо ухвалені резолюції, які є вислідом дискусії і були зазначені на місці. Ухвалені підтримати заходи й пошуки, пропозиції урядової Української Парламентарної Репрезентації і домагатися: 1) в діяльності політичній: рівноправності української мови в усіх урядах, призначування туди осіб української народності, знесення збірних громад привернення повної автономії давнім громадам і зазначення підтримки москафільського руху. 2) в діяльності економічній: підмог для сільських кооперативних та економічних українських організацій, кредитів для переведення меліоратив і комасацій, уможливлення селянським українцям набувати землю при допомозі парцеляцій, комасацій податків. 3) у діяльності освітній і шкільній: підтримки, а не перепон у діяльності Товариства «Просвіта», «Рідна Школа» та взагалі освітніх, спортивних і мистецьких українських установ, знесення утратившихся шкіл на українській території, іменування для шкіл на українською мовою іменами учителів-українців, перенесення учителів-заточенців на різну територію, оснування українського університету у Львові, дозволу на спортивні й рухальні товариства молоді та прийняття української молоді до військових шкіл. Зібрані висказали повне довіря Проводові УНДО й УПР за їхню діяльність. Крім цього нарада прийняла цілу низку резолюцій львівського характеру.

Метою наради було утворити делегацію Повітового Народного Комітету, якого відомо в Камінці Струмківській. Цю делегацію вибрано в такому складі: м-р Теодор Вацько — голова, члени: о. декан Лиско, Демидчук, Турецький, Мацюк, Гуницький, Шинкула і Вроцький. Нарадники проводили о. декан Лиско, секретарював п. Олексій з Козова.

Після наради прийнятий посол давав різні поради та прийняв делегації поодиноких громадян і їх постулати для дальшої полеміки.

Нарада покінчилася відспіванням національного гімну.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Після нападу на Блюма. Провідник шкільної організації «Круж де Фе» де м. Рим застрелений перед премією проти демонстрацій людського фронту. — Слідчий суддя не респектував Блюма дві години.

— Англійська позичка для Франції. Переговори в справі англійської позички для французького скарбу покінчилися. Позичають 40 мільонів фунтів стерлінгів на 3 відсотки на 9 місяців.

— Італійці тріумфують. Вістка про перемогу марш. Бадолія на расом Мунгоетом та про побуття італ. військ в Амба Арадаму викликала у всій Італії захоплення. По вулицях збираються люди і слухають радієвих вісток. Частіся розхоплюють. На домах прапори.

— І Португалія зброїться. Рада міністрів Португалії закінчила дискусію над планом зброї. Міністер війни видав відповідні заходи в цілі закупу військового матеріалу.

— Страйк нафтових робітників. Портівні робітники в Марселі страйкують далі. На найбільшій середі проголосили 24-годинний загальний страйк. Делегація портівних робітників виїхала до Парижа, щоб там обговорити справи покінчення страйку.

— Присуд на «усташів» православної церкви у приписаному часі не виселили вояки каски.

Славні німецькі поети

відомі письменники беруть участь у розривковій частині „GARTENLAUBE“. Вони оповідають у своїх творах про німецький наїд і німецьку країну та передають свої прецінні оповідання і захопливі романи в цьому родинному журналі. — „DIE GARTENLAUBE“ дістанете у кожного торговця книжками й часописами.

Ціна 1 прим. тільки 25 фенігів.

— Атенат на президента Туреччини найшов тільки у суді; всіх обвинувачених ув'язнили.

— 3 мексиканських індій Мексиканська військова влада озброїла селян т. зв. червоних проти правих бойовиків, організованих великими землевласниками. Є вбиті та ранені.

— Міністер Бек вибирається до Бельгії 2. березня. Бельгійський прем'єр ван Зеланд віддасть йому візит у короткі часи.

— Обструкція у югославянській скупщині. На засіданні скупщини прийшло до поважного інциденту, коли в імені 4 опозиційних партій посол Мілан Боїч відчитав заяву з вимогою, щоб уряд уступив. Цю вимогу спричинила вчорашня промова міністра державних дібр Янковича, який образив парламент, порівнюючи його з цирком. Після відчитання Боїчем заяви опозиція організувала обструкцію різними інструментами, тому президент мусів перервати засідання. Деякі посланці маючи це побилися, коли президент покинув сесію.

— Годжа вибирається до Білгороду на два дні. Його приїзду сподіються 21. ч. м.

Сто мільйонів зол. прокурює наш наїд річно. Ці гроші, уміщені на 10%, дали б десять мільйонів зол. річного прибутку.

Українське Протинальгогольє Товариство „Відродження“.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Повість, буцім-то релігійна.

Наталя Королева: „1313“. Повесть середньовіччя. Львів, 1935. В-во „Дзвони“, сторін 114.

Коли наміром авторки цієї повісті було змалювати людську гордість і протиставити їй християнську чесноту покаяння, то даремне пішла вона за таким сюжетом аж до середньовіччя. Кажемо „жодні“ тому, що прочитавши книжку, важко нам адати собі справу з провідною думкою чи наміром авторки. „Повість із середньовіччя“, але нема в ній ніякого образу епохи. Мало того: авторка не відчуває ні трюхи духа доби і не журиться ним. Доба великих пошестей, здичавіння обичаїв, боротьба із найбільше первісними потребами матеріальної вигоди, вся повна жаху та крові, наділана маринами — виглядає тут, наче витяганий образок.

Головний герой — легендарний винахідник стріляного пороку — чернець Шварц. Можна би з нього зробити могутню постать, показавши його боротьбу із середовищем, з усіма, що не розуміють ні звичини ні мети його праці. Адже це час, коли все поняття науки зводилось до містичних міркувань та Аристотелевої діалектики. Людина, яка береться за лабораторійні експерименти, може справді видатися своїм сучасникам, навіть офіційним ученим — біскупом та навіть єпископом. Як ставилися до першого представника експериментальної методи науки,

Мистецька вистава „Оріону“ в Станиславові.

(З нагоди участі в ній арт.-мал. О. Р. Сорохтея).

Від трьох, а може чотирьох років існує в Станиславові мистецький гурт „Оріон“ (назва походить від сузір'я, що в українському народі зветься: Косарі). Заснували цю мистецьку групу молоді місцеві польські мистці: Лопушань, Суліма, Райнох, і Садабай. Три а названих мистців, крім Райноха, та ще четвертий Карло Косак живуть тепер постійно на Гуцульщині, в Татарові, де змальовують гуцульський побут.

В останній виставі крім членів „Оріону“ взяв теж участь наш мистець Осип Роман Сорохтей і його дружина пі Сорохтеєва з Карлюків, колишній учениця знаменитого бл. п. Олексі Новаківського. Із зголошених бракувало тільки Розмуса й Бірера.

Нас тут передусім цікавить українська тематика вистави. Ось так найбільше образів з української природи й народнього побуту дав дуже добрий аквареліст Е. Дубравка, а саме: Гуцул із кобасою, гуцул із люлькою, Молода гуцулочка з парасолькою та в хустині на голові, Гуцульська хата, Група дерев на тлі гір, Вид Говерлі, Вид Хомика, Хомак у хмарах, Церква в Татарові, Давиниця в Татарові (два малюнки, зроблені з двох становин), Партія хат у Татарові, Тринітарський майдан у Станиславові, Катедральна церква в Станиславові, тощо. Всього чотири малі малюночки дав аквареліст К. Косак, а всі з гуцульською тематикою: гуцулки, гуцули й їх коні. Можна ці речі зарахувати до числа адекватних на виставі, такі вони в рисунку й кольорі фінельні, милі. З олійних малюнків дуже симпатично зарекомендувався нам на виставі В. Лучинський, який дав тут три свої українські тематичні праці, прегарні: Повертю, Шпигі й менше замітку Долину Яремча. Домб-

ровський дав тільки один олійний образ: Пейзаж із Любимі. Дуже цікаву й бездоганну з мистецького боку виконану працю дав різьбяр Пшедвоєвський у плоскорізьбі, що зображує митрополита Андрія графа Шенгінського, з львівською катедральною церквою св. Юра на задньому плані.

Пі Сорохтеєву дала три образи звіток, із чого передусім Туліпан (власність М. Шенгін) вишарпуються соковитою, вогнистою колористикою, а Осип Сорохтей дав також небагато, бо тільки три свої найкращі праці, а те жовта з них з іншою технікою: малюнок олією, рисунок твердим олієм і аквареллю. Мале у нас Сорохтей добре придбану саву як оригінальний карикатурист, а розміром мало досі ще знайшли він як колорист, зокрема малює тем із Біблії, хоч зацікавлення цими останніми темами датується в нього від самого зарання мистецьких спроб. На виставі мали ми нагоду оглянути змальований бравурно та знаменитий колористично автопортрет, на жаль поміщений у кутку, де в тіні губилося багатство барв. На рисунку олієм взяв Сорохтей тему з недіагою української визвольної мнудости, себто: Заду му юнаків-учнів про долю товаришів-героїв, що полягли буйними головами в бою під Крутами. Третій, найповніший композиційно і найкращий на цій виставі малюнок, це знаменита технікою водних фарб виконана, оригінальна композиція „Зняття з хреста“, яка поділила нагадає нам мимовільно схожий може укладом, але стилістично зовсім відмінний, твір великого Рубенса... (Зняття акварельного малюнку Зняття з хреста поміщено була з нагоди статті І. Іванця про Сорохтея у „Назустріч“ ч. 33 з дня 1. травня 1935 р.).

Ів. Ставничий.

Податок для старечої пенсії.

ШКАГО 27. січня. Соціологічний університет Ланго, проф. Фреді Діксон, виступив спод, звідки вилити гроші на виплату пенсії для старих людей. Він каже, що треба наложити окремий податок на старих кавалерів, дівчат та на жонатих, що не мають дітей. Він обраховує, що нудна генерація не виплачує батькам їх коштів, витрачених на виховання дітей, але це покрива-

ється тим, що наступна генерація знову виховує діти і витрачає на них гроші. Тому дорослі люди, що не мають дітей, повинні в огляді на загальну справедливості, платити якусь динну для допомоги тим, що виховують діти. Крім того проф. Діксон пропонує теж дати поділку в платіжній податку особисто-дохідового тим людям, що виховують діти, відповідно до кількості дітей.

Саботажі у британській флоті.

ЛОНДОН, 18. 2. ПАТ. Адміраліція поінформувала пресо, що на кружляку „Комберленд“

одіні акти саботажу. Адміраліція відмовилася подавати подробиці, які починаються слідство

Рогера Бекона — відомо, і знову той Шварц у повісті ніпричому, а його винахід — занаймає довічно.

Існувала би ще одна можливість: авторка могла бупа зупинитися на самій філософській сторінці своєї проблеми. Але і для цього треба було покористуватися творами філософів даної доби, добути з них ті тонкощі сумнівів і зусиль думки, що могли б нас ще нині хвилювати, бодяй цікавити. А так маємо найні власні міркування, дуже мряковинні. Не можемо піддавати у сумнів найкращих намірів авторки. А все ж, як це вже ствердив на прилюдній дискусії проф. В. Радзкевич, коли в цій повісті католицький світ заступають типи умово і морально дуже сумнівної вартості, тоді як ворог цього світу має саме всі прикмети — ініціативу, енергію, вищої індивідуальності, то католицька ідея, замість виходити переможно, виходить дуже нещасливо.

Сміливе тема зовсім не під силу дебютантці. Там, де вона хоче оперувати символами, не гміє відріжнити їх від реальних осіб і читач так не знає, чи Бертрам: жива особа чи марина, до речі паперове. Темо так і напрошувалась: змалювати добу, коли люди жили під вічною загрозою пекла і для яких чорт був майже реальною постаттю, яку можна надбати вночі у хаті, після картягного виникну. Останній розділ повісті вказує, що авторка взяла і не знала, як зв'язати всю цю мряковинну містику, коли мимистир вилетів у повітря. Найкращість підходу до такої поважної теми вказують навіть цитати перед кожним розділом. До повісті із середньовіччя (завсім не а нашого середовища) ав-

тора не могла собі вийти ніяких теологічних або містиків, а мусіла чомусь позичити слова Гетого, Шевченка, Френка, Лесі Українки... Уляни Кравченко і наших — наймолодших поетів! Цитати, як нпр. із Гетого, в такому стилі: „Дитя! Ох, цит! Що адіжно тобі?“ можна би з однако-вим правом цитувати: „Куди йдеш?“, як сказав Шекспір.

Мова повісті так рясно перетинає чехізмами, москалізмами та польонізмами, що ніколи аж сміх бере. Хто з нас знає, що „шашек“ — це блазень, „дика“ — це княжал, „припеснений“ — це прикріплений, „сердечний удар“ — це удар серця, „дітлахи“ — це діти? Серед гарно подобраних слів є тут просто чудернацькі помилки, яких ніколи не зробить українець: „сонні крапки“ замість „краплі“, „лашюг флюорентійської праці“ зам. „роботи“. Не треба бути аж знавцем мови, щоб вийти в цій книжці смертельні грихи проти духа мови та стилю в роді таких: „Моя під водою — подумалося (!) чомусь неначе сподівалося, ось-ось зачується гудіння легендарного підводного дзвону“; „не припушу того, щоб беззастово лежучи, творились речі такі“. Можна би на цілу шпальту помилувати такі „раритети“, як „до столу“, „дзвоню“, „примусував портрет“, „далені“, „ображений“, „достойно“, „адресувала вона (зверталась) до очини“, „ласов“, „предатель“, „сіра“ (сірка), „утульна кімнатка“, „люстра припеснені до рамок“, „благонесвіські вибрики“, „стекла“ (шкляні), „грімівниця“, „лічнів зілля“, „дижиль“, „захле-стув“, „незможно жарко“, „понеже“, „вичуяти“, „а товщі муру“, „целя“, „ріман“, „лахо-лок“, „куртіти“ (курити), „субой“, „безпокой“.

Нині КІНО Найновіша і найгарніша фільма **Почалось від поцілунку**
КАСІНО виріб. „Метро з Жан Кравфорд п. н.

През. Дрояновський відходить до Варшави.

Преса повідомляла, що президент м. Львова Дрояновський відходить до Варшави, де буде директором персонального департаменту у міністерстві скаргу на місце майора Велінського. През. Дрояновський виїде до Варшави після ухвалення бюджету на 1936-37. р. Після виїзду през. Дрояновського вступатиме його перший віце-

президент Станіслав Острорський, який вже уряд, бо през. Дрояновський скористався відпусткою і виїхав до Варшави. Негого президента вибере міська рада. На ставовище президента кандидуватимуть два віцепрезиденти: Ст. Острорський та Ян Веринський.

Атлантик. Нині прем'єра і Прекрасна музична віденська фільма на тлі безсмертних мелодій Івана Штрауса **Ц. К. Зальс Цісарський** в голо ній ролі Грета Таймар, Ле Баррі, Павль Гербергер і М. Бонен. Віасти лідного вступу і аніжки до віданку не важи.

ЛІГА НАЦІЙ В НОВІМ БУДИНКУ.

ЖЕНЕВА, 18. 2. ПАТ. Ліга Націй офіційно перенеслася до нової палати „Аріана“. Річні сесії залили призначені їм льокали. Тому що переносини ще не закінчилися, цього тижня не буде ніяких офіційних засідань Ліги.

ВТЕЧА ПОЛІТИКІВ З ЕСПАНІЇ

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. Ліва преса повідомляє: Після перемоги соціалістів з Еспанії втікло за кордон багато визначних політиків. І так до Гібральтару утік колишній міністер внутрішніх справ під час революції в 1934 р. Вакуеро. До Португалії втікли Салвадор Альонсо та судія з губернаторів, якого обвинувачують, що за строго здавав повстання.

Згідно з дотеперішніми підсумками вислід виборів до кортезів текий: правниця — 168 мандатів, центр — 41 і лівиця — 221 мандатів. Немає ще даних щодо 42 мандатів.

АЛЬКОГОЛЬ Є БАТЬКОМ ЗЛОЧИНУ.

Українське Протиялкогоньне Товариство „Відродження“.

ПРОМОВА ПРЕЗИДЕНТА МОСЦЬКОГО В РАДІО.

ВАРШАВА, 18. 2. ПАТ. Головний комітет для вшанування пам'яті марш. Пілсудського повідомляє, що в дні 18. березня ц. р. ввечері президент Мосціцький вимовить промову до радіо. Цю промову повторять двічі в дні 19. березня ц. р., на який припадає іменини марш. Пілсудського. Військова влада і міністерство освіти видадуть обіжники у справі вшанування пам'яті марш. Пілсудського. 19. березня ц. р. це буде можна улаштовувати публичних академій, обходів і т. д.

ний“, „в духості“, „захватаний в праці“, „Боже допущення“...

Видавці цієї повісті виправдувалися, що авторка застереглася проти того, щоб поправляти її мову. Якби таке застереження зробив великий письменник, що власним іменем відповідає за твір — то й тоді ще видавець мав би обов'язок звернути йому увагу на граматичні помилки. Один із найбільших французьких стилістів, А. Франс, мав приватного секретаря Бруссона, який виправляв йому гріхи проти граматики і духа мови, а ось цього не соромився. Пускати у світ книжку з такими чудасіями, як у повісті Королевої, попросту незрозуміло. Як можна після цього мати ще сміливість висувати таку кандидатуру до літературної нагороди — це залишається вже тайною своєрідної ментальності критиків, для яких не існує текст твору, тільки фірма видавництва.

Повість ця, зникла до „Дзвонів“, була вже в інших видавництвах; одні з них давно вже давали мені прочитати її рукопис і ні мені, ні тим, що читали його, не прийшло на гадку, що це повість — релігійна. Шойно, коли видали її „Дзвонів“, (до речі: не прочитавши її жодя), пустили зовсім неоправдану рекламу про її католицизм, щоб випродати це видання і аларти в релігійну струну, мабуть з демагогічною метою.

Видані водночас тою самою авторкою біблійні легенди „Во дни они“ вказують на її літературний хист (напр. оповідання про Юду). А все-ж після таких самих легенд Лягерлеф не легко було дати щось оригінального; це тільки стилізація, яку кожний автор, що має рутину, може зробити коли не краще, то не гірше.

НОВИНКИ.

— Відновлення самоврядних установ у тернопільському воєвідстві. Ошад. згено-відновленська комісія для самоврядування при тернопільському воєвідському уряді рішила розпочати акцію відновлення від самоврядних установ у Підгайцях і Перемишлянах. Крім того в програмі акції є міські громади в Бережанах, Бучачі, Будзанові, Камінці Стр., Гусятині, Микунинцях і Залицях.

— Скарги на суспільну небезпечальність. Дирекція львівської суспільної забезпечальності умістила на брамах своїх будинків скриньки для скарг обезпечених осіб і службовців. Скриньки буде опорожнювати сама дирекція.

— Зїзд делегатів сільських громад розпочався сьогодні у Львові заходом Союзу сільських громад. Перший реферат про громадську самоуправу вимовив голова Союзу д-р Полякевич, б. соймовий віце-маршалок.

— Мандрівні курси науки ремесла пробують улаштувати ремісничі організації. Курси, що будуть переноситися від місцевості до місцевості, мають бути фінансовані ремісничими палатами.

— Ревізія і арештування. В середу 12. лютого ц. р. поліція перевела ревізію у свідомого громадянина С. Коноха в селі Седмиряках пов. Луцьк. Дивним дивом знайшла в голубинку коло стодоли 9 комуністичних листочок (7 у польській мові, 2 в українській мові) та арештувала С. Коноха, який сидить в арешті в Луцьку. А рештований упав мабуть жертвою аровокції, бо був свідомим українцем і гостро виступав проти комуністів.

— Еміграційний рух. У січні ц. р. виїхало з Польщі до закордонських і континентальних країв 971 осіб. Із цього числа до Південної Америки виїхало 609 осіб, до Північної Америки 135 осіб, до інших закордонських країв 137 осіб. До країв континентальних виїхало в тім самім часі 90 осіб. До Палестини виїхало 750 жидівських емігрантів.

— Залізна руда в Самбірщині, яку відкрили нещодавно, є рудою деринковою і має 40 до 60 проц. чистого заліза. Вона знаходиться в глибині пів метра під поверхнею землі, отже не треба гірничих заходів ані штотень, щоб її добувати. Належить до власників ґрунтів, де її відкрили. Верстви тієї руди дуже багаті і тягнуться на відстані 30 км. задовжки і 5 до 10 км. заширшки. Зачинаються на самбірському передмісті Рудні в сусідстві Бискович і в цьому місці розпочнуться перші експлуатаційні роботи. При допомозі капіталу горішношлеських фірм повстало окреме товариство, що з весною приступило до праці. Уже в березні ц. р. побудують на Рудні дві великі печі до праження руди, яку покищо будуть відвозити до гут на Горішньому Шльєску. Згодом побудують під Самбором велику гуту з новочасним улаштуванням. Передбачують працю для трьох тисяч робітників.

— Управитель застрілив начальника стації. До начальника стації в Нижнєві коло Станіславова Франца Возняка прийшов у вівторок 18. лютого ц. р. передлюднем Франц Навект, колишній управитель тієї стації, якого припинили перед кількома місяцями в урядуванні. Касієр зі сусідньої кімнати почув вглого голосну різмву і негайно після того чотири стріли. Службовці, які прибігли до кімнати на відомі стріли, за-

стали в калюжі крові тяжко раненого Возняка упривителя Навекта, який уже не жив. Стало виявлено, що по зоротій суперечці Навект добув револьвер, стрілив тричі до Возняка і четвертим стрілом відобрав собі життя. Вранці перевезли в тяжкому стані до шпиталю.

— Громадський писар перед судом. На закладі кариного трибуналу у Львові знайшлася справа Михайла Дацька, б. громадського писаря з Гриневі пов. Бібрка, якому закинуто, що присвоїв собі 1.973 зол. податкових грошей. Дацька борониться, що ті гроші хотів йому уряк.

— Львівська хроніка. Поліція арештувала Шим. Анфелібама, що на вулиці провадив балашані перстони та ланцюжки як золоті. — Арештували Євгенію Новак, що ще в 1933 році покинула на цвинтарі 10-місячну дівчинку, а в 1935 р. при вул. Лозинського зругу двохлітню дитину. — Абсолютника фільософії Германа Лянг зломив собі ногу підчас лещетарської прогулянки до Брухович.

— Краєва хроніка. Біля залізничної стації в Підшумалинцях на терені рогатинського повіту знайшли на снігах тіло Стефана Пірого з Липиці Горішньої, що став правдоподібно жертвою вбивства, як вказує рана на голові. Справу знялася поліція. — В загороді Михайла Мигала в Бурштині пов. Рогатин вибухав вночі пожежа і знищила стіг сина. — В Ростоків пов. Косів селянин Натіряк вигнав ексектора скарбового уряду Маркуса Розена і побив сторожа Яновича, що йому асистував. — На Сяні під Перемишлем знайшли на леді тіло Станіслава Бжозовського, книгарняного службовця. Сяйно самогубством тим способом, що зажинив отруту, поживився на леді, доки не замера. — В Мостах Великих 65-літнього Саву Кравчишина побив син підчас сварки за моток так тавко, що той незабаром помер. Душогуба арештувано. — Два хлопці з Миколаївки пов. Дубно, брати Іван і Павло Музики знайшли гарматні запальники, який вибухнув і обох тяжко поранив.

— Судова тяганина засудженого на смерть. Перед апеляційним судом у Варшаві знайшлася п'ятий раз справа Владислава Талади із Пйотркова, що вже кілька літ находитися між життям і смертю. Його кілька разів засуджували на смерть і цей присуд скасували. Талада вбив по заїрському приятельку. Суд першої інстанції засудив його на кару смерті, а суд апеляційний злагал присуд до 10 літ. Найвищий суд скасував цей присуд, а суд апеляційний, розглянувши ще раз справу, засудив Таладу знову на кару смерті. Тоді обвинувачений відклинувся знову до найвищого суду, який знову присуд скасував. Тепер справа знайшлася знову перед апеляційним судом, який засудив Таладу на довічний ув'язнення. Однак на цьому процес не кінчиться, бо о боронець відкликається знову з касатійною скаргою до найвищого суду.

— Напад на касієрку. На касієрку фірми СП у Хоржові, Гертруду Норасівну, напав на вулиці якийсь чоловік, звався її на землю і хотів відерти їй теку, в якій знаходилася кілька тисяч зол. Однак Норасівна ставила завзятий опір напасникові і не дозволяла відерти собі грошей. Підчас термощення випав із теки рульовий моток у сумі 15 зол., з яким грабіжник утік.

Зі судової салі.

12 УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ У БЕРЕЖАНАХ ЗА ОУН.

Як ми вже повідомляли, в понеділок 16. лютого ц. р. почався перед судом присяглих у Бережанах процес проти 11 селян та одної селянки, яких прокуратура притягнула до відповідальності за злочин державної зради (приналежність до ОУН). Всі підсудні заперечили вини. До ОУН не належали, політикою не займалися.

У вівторок 11. лютого і в середу 12. лютого Ходорова і станиці поліції у Берездівках під-

держують тези акту обвинувачення та заперчують, щоб би колинебудь підсудних у судстві. Свідки: К. Врук і А. Білінський, городські судді з Ходорова знають про те, як переставали підсудних. Свідки: Анна Баран, Стефан Баран та Е. Стружак зізнають, що підсудні не говорили ніколи з ними про ОУН.

Нині в міських театрах у Львові

В Театрі Різноманітностей в год. 8-мії капітальна комедія Бунт Феєтиса

„Трафіка пані генералової“

Невинний сміх і радість на сцені

